Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування Відділу поліції № 3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області

21.01.2026

м. Хмельницький, 2026

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.01.2026 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) здійснено відвідування Відділу поліції № 3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області (далі – Відділ поліції, ВП).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ).

Осередчук Ольга Михайлівна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, представник громадської організації.

Відділ поліції розташований за адресою: 31500, Хмельницька обл., Хмельницький район, сел. Летичів, вул. Івана Франка, 20.

Керівництво:

Крошко Сергій Олександрович, начальник Відділу поліції № 3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області, полковник поліції.

Відвідування відбулося у присутності:

Куровського Романа Олександровича, начальника сектору моніторингу Відділу поліції №3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області капітана поліції.

Онищук Алли Василівни, інспектора сектора дотримання прав людини Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області лейтенанта поліції.

Загальна чисельність працівників Відділу поліції становить 70 штатних одиниць, з яких 7, станом на момент відвідування, є вакантними.

Під час відвідування встановлено, що на вході до Відділу поліції розміщена інформація про найменування органу поліції (фото 1).

У ВП здійснюється відеоспостереження біля входу до будівлі, у вестибюлі, черговій частині, коридорах, кімнаті для проведення слідчих дій, кімнаті для конфіденційного побачення затриманого із захисником (адвокатом), а також у кімнатах для затриманих. У вестибюлі, коридорах та інших відповідних місцях розміщено попереджувальні повідомлення про здійснення відеоспостереження. Відповідно до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від

18.12.2018 № 1026, передбачено можливість архівації відеоданих строком не менше 30 діб.

У приміщенні ВП розміщені інформаційні стенди для відвідувачів, зокрема з інформацією про дні та години прийому громадян керівництвом ВП, а також відомостями щодо способів звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (фото 2, 3). У вільному доступі для відвідувачів розміщена скринька для заяв, скарг та пропозицій.

Під час відвідування встановлено, що у ВП впроваджено та функціонує система «Custody Records» — інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України». Облаштовано кімнати для прийому громадян, проведення слідчих дій, конфіденційного побачення затриманого із захисником (адвокатом), а також робоче місце інспектора з дотримання прав людини (фото 4, 5, 6). При цьому камера відеоспостереження у кімнаті для конфіденційного побачення не фіксує звук та не дозволяє ідентифікувати зміст документів, якими користуються затриманий і його захисник (адвокат).

У ВП визначено службову особу, відповідальну за перебування та забезпечення прав затриманих і доставлених осіб, а також особу, яка виконує її обов'язки у період відпустки, тимчасової непрацездатності, відрядження чи з інших причин відсутності. Зазначена службова особа не входить до складу підрозділів органу досудового розслідування або оперативних підрозділів.

Встановлено, що відповідальною службовою особою заповнюються картки затриманих, які містять інформацію про всі дії, здійснені за участю затриманої особи, анкети опитування затриманих осіб та анкети опитування поліцейських, які здійснювали затримання. Затриманим особам вручаються пам'ятки про їхні права, про ознайомлення з якими вони підтверджують власним підписом.

Відповідно до вимог підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у ВП обладнано дві кімнати для затриманих (фото 7, 8).

У ВП проводяться щотижневі комісійні обстеження службових приміщень з метою виявлення заборонених предметів, які можуть бути використані як засоби катування або неналежного поводження.

У посадових інструкціях працівників ВП містяться положення щодо заборони катувань відповідно до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

У ВП ведуться журнали: інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги; реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції; обліку доставлених осіб, відвідувачів та запрошених; обліку осіб, поміщених до кімнат для затриманих Відділу поліції № 3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області.

Також ведеться книга приймання-здавання чергувань. Уся зазначена документація відповідає встановленим зразкам.

У день відвідування у ВП затримані чи доставлені особи були відсутні.

Водночас упродовж 2025 року службовими особами ВП здійснено 26 затримань, з яких: 8 — у порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України); 7 — за вчинення адміністративних правопорушень; 11 — на підставі ухвал суду.

За результатами вивчення журналу обліку осіб, поміщених до кімнат для затриманих, встановлено, що протягом 2025 року до цих приміщень було поміщено 18 осіб, у 2026 році — 1 особу.

Аналіз журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги свідчить, що у 2025 році відповідні центри було повідомлено про затримання 24 осіб, у 2026 році — про затримання однієї особи.

Під час опрацювання журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції, встановлено, що упродовж поточного року таких випадків не зафіксовано.

За інформацією керівництва ВП, бригада екстреної медичної допомоги прибуває на виклик упродовж 5–10 хвилин. У залі оперативного управління чергової частини зберігається універсальна аптечка, укомплектована медичними препаратами з актуальними термінами придатності та необхідним медичним обладнанням (фото 9).

Крім того, у ВП відкрито та облаштовано відповідно до міжнародних стандартів спеціальну «зелену кімнату» для роботи з жінками та дітьми, які постраждали внаслідок домашнього, сексуального або воєнного насильства (фото 10). Функціонування зазначеного приміщення спрямоване на мінімізацію повторної травматизації постраждалих, створення атмосфери довіри та забезпечення ефективної комунікації між потерпілими та працівниками поліції.

У підвальному приміщенні ВП облаштовано протирадіаційне укриття, яке забезпечене доступом до мережі Internet, запасами питної та технічної води, лавами для сидіння та іншими необхідними умовами.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування Відділу поліції групою НПМ здійснено 18.11.2021, за результатами якого надано наступні рекомендації:

1. Хмельницькому районному управлінню поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області:

1.1. Вжити заходів щодо забезпечення контролю за веденням службової документації у Відділі поліції відповідно до встановлених вимог;

1.2. Організувати додаткові заняття із службовими особами, які призначені відповідальними за перебування затриманих у Відділі поліції щодо виконання ними вимог статті 212 КПК України та належне ведення відповідної документації.

2. Відділу поліції №3 (сел. Летичів) Хмельницького РУП ГУНП в Хмельницькій області:

2.1. Забезпечити дотримання вимог статті 208 КПК України під час затримання осіб підозрюваних у вчинення злочинів;

2.2. Забезпечити своєчасне поміщення затриманих осіб до кімнати для затриманих або ІТТ, виключивши їх довготривале тримання в службових кабінетах;

2.3. Забезпечити належну фіксацію перебування осіб в Відділі поліції, належне ведення службової документації, зокрема Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених;

2.4. Забезпечити обладнання кімнати для проведення слідчих дій у відповідності до встановлених вимог;

2.5. Вжити заходів щодо забезпечення права на охорону здоров'я та медичну допомогу громадянам, що перебувають у Відділі поліції, зокрема шляхом усунення та недопущення недоліків та порушень, зазначених у звіті;

2.6. Забезпечити доступність приміщення Відділу поліції для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБМ.

У ході відвідування встановлено, що рекомендації надані за результатами попереднього відвідування виконані.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Групою НПМ встановлено, що у 2025 році до Відділу поліції надійшло 145 повідомлень громадян щодо можливих неправомірних дій працівників поліції, в тому числі, що стосувалися фактів побиття (нанесення тілесних ушкоджень), застосування спеціальних засобів, незаконного затримання тощо.

У порушення вимог частини четвертої статті 216 КПК України та частини третьої статті 8 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», у Відділі поліції склалася негативна практика розгляду повідомлень про можливі кримінальні правопорушення, вчинені працівниками поліції, без належного інформування відповідного територіального управління ДБР та без реєстрації таких відомостей у Єдиному реєстрі досудових розслідувань (далі – ЄРДР).

Зокрема, 11.09.2025 до Відділу поліції надійшло звернення, зареєстроване в Єдиному обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події (далі – ЄО) за № 3672 щодо нанесення заявнику тілесних ушкоджень працівниками поліції, а також неправомірного вибиття дверей та відібрання мобільного телефону у заявника.

Звернення аналогічного характеру зареєстровані в ЄО та надходили 07.07.2025 за № 2682, 07.07.2025 за № 2683, 17.10.2025 за № 4110, 17.10.2025 за № 4109, 31.10.2025 за № 4236, 10.10.2025 за № 4041, 10.10.2025 за №4042, 15.10.2025 за № 4084 та інші.

За результатами розгляду зазначених звернень відомості до ЄРДР не вносилися, кримінальні провадження не реєструвалися, повідомлення до

територіального управління ДБР не надсилалися. Крім того, жодне з вищезазначених звернень не стало підставою для проведення службового розслідування, а викладена в них інформація не була належним чином перевірена. Відповіді заявникам надавалися виключно в порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян».

Такий підхід, за якого дії працівників поліції оцінюються самими працівниками поліції, не може вважатися об’єктивним і суперечить вимогам кримінального процесуального законодавства.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) наголошує, що довіра до заборони катувань та жорстокого поводження підривається, коли посадовці, відповідальні за такі дії, уникають покарання. Відсутність швидкої, ефективної реакції на повідомлення про жорстоке поводження створює умови для безкарності та ставить під загрозу правозахисні принципи, підриває основи демократичного суспільства, оскільки відповідальні за розслідування та контроль особи ризикують стати співучасниками цих порушень.

Європейський комітет вважає, що навіть за відсутності формальної скарги органи влади мають бути зобов’язані за законом негайно відкривати кримінальні провадження та здійснювати їх розслідування при надходженні достовірної інформації про неналежне поводження. Для посилення відповідальності слід встановити обов’язок посадовців (поліцейських, керівництва в’язниць тощо) своєчасно повідомляти відповідні органи про такі випадки.

Крім того, Європейський комітет зазначає, що дисциплінарне розслідування є додатковим засобом проти жорстокого поводження і може здійснюватися паралельно до процедури кримінального розслідування. Дисциплінарна провинність кожного відповідного службовця має бути об’єктом систематичного контролю, незалежно від того, чи правопорушення, про яке йдеться, було визнане кримінальним злочином (CPT/Inf(2004)28-part) п. 37)[1].

2. Відповідно до підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції, у Відділі поліції функціонує 2 кімнати для затриманих. Основною вимогою щодо її функціонування є — забезпечення прав людини, безпеки, гідного ставлення та належних умов перебування у ній затриманих громадян.

Однак, у порушення підпункту 5 пункту 1 розділу VII Інструкції та вимог Додатку «Г» ГБН В.2.2-00032684-001:2023 «Об'єкти для утримання (розміщення, поміщення) осіб», затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.12.2023 №1091, в кімнатах для затриманих вказаного ВП відсутнє необхідне побутове обладнання та меблі, а саме: стіл для приймання їжі, лава (табуретки) та полиці для розміщення особистих речей.

3. У порушення вимог пункту 18.2 (c) Європейських пенітенціарних правил, вказана кімната не обладнана кнопкою виклику персоналу ВП з метою негайного встановлення контакту з працівниками поліції. Європейський Комітет з питань

[1] https://rm.coe.int/16806cd08b.

запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Дванадцятій Загальній доповіді [CPT/Inf(2002)15] зазначив, що через відсутність кнопок виклику працівників поліції зростає небезпека несвоєчасного втручання в усілякі можливі інциденти (насильство серед утримуваних, спроби самогубства, пожежі, тощо).

4. У порушення вимог пункту 8 розділу VII Інструкції, особи, які утримуються у кімнаті для затриманих понад три години, не забезпечуються питною водою, а також відсутній запас питної води. Європейський комітет у своїх доповідях зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб доступом до води (CPT/Inf(2002)15) п. 47)[2].

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 29 Конституції України, стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

5. Відповідно до частини третьої статті 38 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» органи Національної поліції України у встановленому законом порядку зобов’язані за зверненнями територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України доставити до таких територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені статтями 210, 210[1] Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

За отриманою під час відвідування інформацією, упродовж 2025 року до Відділу поліції надійшло 1754 звернення щодо доставлення осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі — ТЦК та СП). У результаті працівниками поліції до ТЦК та СП було доставлено 651 особу, при цьому лише стосовно 4 осіб складено протоколи про адміністративне затримання.

Інформація про неналежне процесуальне оформлення затримань також підтверджується зі змісту звернень громадян. Зокрема, 09.12.2025 до ВП надійшло звернення, зареєстроване в ЄО за № 4698, у якому заявниця повідомила, що її сина, який самовільно залишив частину, забрали працівники поліції, після чого він не виходить на зв’язок, а його місце перебування є невідомим.

Водночас, інформація про складання працівниками поліції протоколу про адміністративне затримання відсутня.

Також інформація про затримання учасника бойових дій на автовокзалі та направлення його до ТЦК та СП відображена у повідомленні від 14.11.2025, яке зареєстроване в ЄО за № 4465.

Відсутність процесуального оформлення затримання ставить під сумнів законність дій поліцейських, створює загрозу порушення прав людини та

[2] https://rm.coe.int/16806cd1ec

свідчить про системні проблеми у дотриманні вимог законодавства під час здійснення доставлення осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені статтями 210, 210[1] КУпАП, до ТЦК та СП.

Затримані особи фактично позбавляються свободи без законних підстав і гарантій, передбачених законодавством (права на захист, можливість повідомлення родичів, фіксацію часу затримання). Водночас, без офіційного фіксування затримань неможливо здійснювати ефективний моніторинг і розслідування можливих зловживань або порушень.

Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) неодноразово наголошував, що відсутність належного документування факту затримання, зокрема несвоєчасне або неповне складання протоколу затримання, порушує статтю 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), яка гарантує право на свободу та особисту недоторканність.

У справі *Grubnyk v. Ukraine* (заява № 58444/15)[3] ЄСПЛ зазначив, що затримання без належного процесуального оформлення, включаючи відсутність протоколу, порушує права особи, гарантовані статтею 5 Конвенції.

Аналогічні порушення ЄСПЛ встановив у справах *Ishkhanyan v. Armenia* (заява № 35701/11)[4], *Baysayeva v. Russia* (заява № 74237/01)[5] та багатьох інших.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 49 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115).

6. Відповідно до розділу ІІІ Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, органи внутрішніх справ сприяють організації надання замісної підтримувальної терапії або проведення детоксикації адмінзатриманим. Утім, під час спілкування з інспекторами чергової частини ВП, які чергували в день відвідування, було з'ясовано, що вони не обізнані з порядком дій, передбаченим у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ).

7. Працівники поліції не ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії,

[3] https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22itemid%22:[%22001-204604%22]}
[4] https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-241748%22]}
[5] https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-151199%22]}

затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

Інші порушення

8. Під час відвідування встановлено випадки неналежного ведення Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (далі – журнал), передбаченого пунктом 8 розділу VI Інструкції з організації діяльності чергової служби. Зокрема, в журналі не заповнюються відмітки про «ужиті стосовно доставленої особи заходи (складено протокол, відібрано пояснення тощо)» (фото 11).

9. Вхід до кімнати прийому громадян та доступ до інформаційних стендів здійснюється виключно з дозволу працівника чергової частини після реєстрації осіб у журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених.

Вищезазначене свідчить про порушенням пункту 4 розділу ІІІ Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України № 930 від 15.11.2017, яким визначено, що для прийому громадян в органах та підрозділах поліції облаштовуються приймальні громадян доступ до яких не обмежений порядком внутрішньооб'єктового режиму.

Тому, відвідувачі позбавлені можливості безперешкодно потрапляти до кімнати прийому громадян, оскільки їх волевиявлення обмежене встановленими правилами пропускного режиму і може залежати від згоди або незгоди працівників чергової частини чи їх керівництва.

За інформацією керівництва Відділу поліції, зазначені обмеження запроваджено як захід безпеки через дію правового режиму воєнного стану та спроби вчинення терористичних актів у приміщеннях підрозділів Національної поліції України.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції України у Хмельницькій області:

1.1. забезпечити дієвий контроль за станом усуненням порушень і недоліків, виявлених в ході відвідування, а також причин і умов що їм сприяли;

1.2. провести службове розслідування за фактами викладеними у звіті.

2. Відділу поліції № 3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області:

2.1. забезпечити дотримання вимог законодавства під час здійснення доставлені осіб, які вчинили адміністративні правопорушення до ТЦК та СП, шляхом процесуального оформлення затримань таких осіб;

2.2. забезпечити внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про кримінальні правопорушення, віднесені до підслідності

Державного бюро розслідувань, та невідкладне інформування територіального управління Державного бюро розслідувань відповідно до частини 4 статті 216 КПК України;

2.3. забезпечити належні умови тримання громадян у кімнатах для затриманих відповідно до вимог національного та міжнародного законодавства;

2.4. забезпечити осіб, які утримуються у кімнатах для затриманих питною водою, яка відповідає санітарним нормам та гігієнічним вимогам;

2.5. вжити заходи щодо вивчення службовими особами Відділу поліції алгоритму дій у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії;

2.6. забезпечити належне ведення журналу шляхом фіксації відомостей про ужиті заходи стосовно доставлених осіб;

2.7. забезпечити безперешкодний доступ відвідувачів до кімнати для прийому громадян та інформаційних стендів з урахуванням наявності або відсутності відповідних відомчих-нормативних документів щодо запровадження певних заходів безпеки в умовах воєнного стану.

Додаток: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини **Оксана ШЕЙГЕЦ**

Додаток

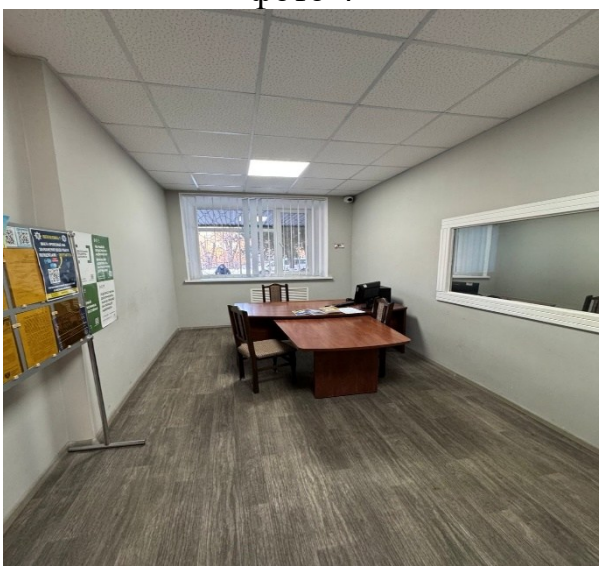
фото 1 	фото 2
фото 3 	фото 4
фото 5 	фото 6

фото 7

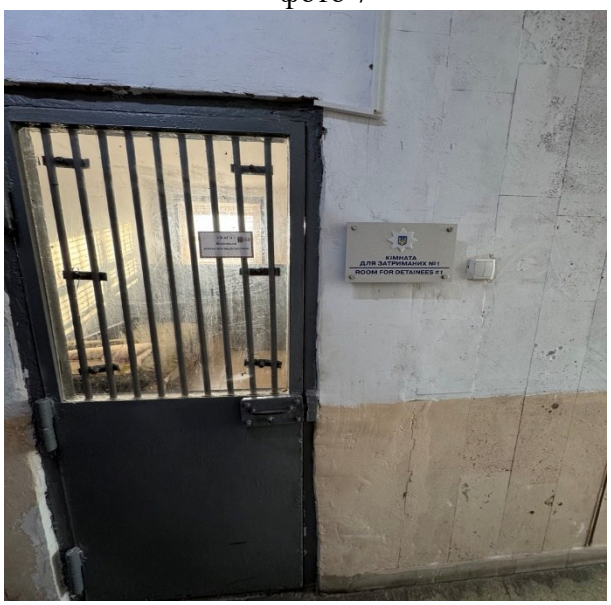

Фото 8

Фото 9

Фото 10

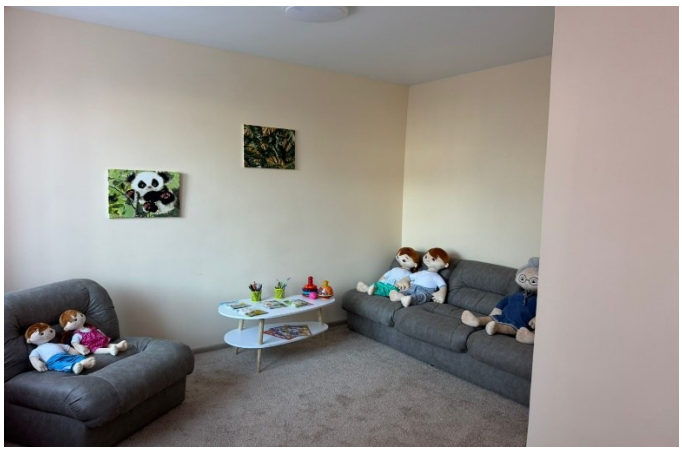

Фото 11

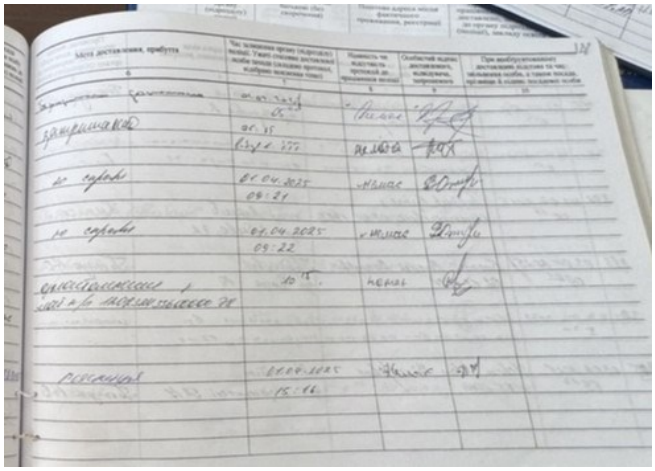

Фото 12

